

**Національна комісія з цінних
паперів та фондового ринку****01010, м. Київ, вул. Московська 8, к. 30**

Вих. № 0000000010 від 10.11.2021 р.

Щодо визначення справедливої вартості акції АТ «Мотор Січ»

Українська асоціація адміністраторів пенсійних фондів (надалі УААПФ), що є об'єднанням професійних адміністраторів недержавних пенсійних фондів, висловлює свою повагу та звертається із наступним:

УААПФ проаналізувала дані фінансової звітності недержавних пенсійних фондів, зокрема визначення справедливої вартості цінних паперів, обіг яких зу пинений. Ми дійшли висновку, що серед адміністраторів НПФ та Компаній з управління активами, що здійснюють обслуговування НПФ, немає єдиного підходу щодо визначення справедливої вартості акції АТ «Мотор Січ» (код ЄДРПОУ 14307794).

Як відомо, ще у 2018 році на виконання ухвали Шевченківського районного суду м. Києва від 20.04.18 у зв'язку з накладенням арешту на прості іменні акції АТ «Мотор Січ» було заборонено внесення змін до системи депозитарного обліку. Фактично було зупинено обіг всіх простих іменних акцій АТ «Мотор Січ», що обмежило право власності щодо володіння, користування і розпорядження цінними паперами всіх власників, а не лише тих, на які прямо накладено арешт.

За даними звітності недержавних пенсійних фондів за 2018, 2019, 2020 та проміжної звітності за 2021 роки акції АТ «Мотор Січ» входять до складу активів багатьох з них.

Відповідно до розділу II Положення про порядок визначення чистої вартості активів пенсійного фонду, у редакції рішення НКЦПФР від 28.02.2012 № 333, визнання, первісна оцінка, подальша оцінка відповідних активів та припинення їх визнання визначаються відповідними Міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ).

З 1 січня 2018 року набрав чинності стандарт МСФЗ 9 «Фінансові інструменти», який є обов'язковим до застосування всіма суб'єктами господарювання, які складають звітність за МСФЗ, у тому числі для адміністраторів НПФ.

Згідно з МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» (далі – МСФЗ 9), під час первісного визнання фінансові активи оцінюються за справедливою вартістю. Подальша оцінка інструментів капіталу здійснюється за справедливою вартістю на дату оцінки. МСФЗ 9 передбачає, що суб'єкт господарювання використовує всю інформацію про показники ефективності та діяльність об'єкта інвестування, що стає доступною після дати первісного визнання (параграф Б5.2.5 МСФЗ 9). При цьому МСФЗ 9 (параграф Б5.2.3

МСФЗ 9) передбачає, що інвестиції в інструменти капіталу та договори на такі інвестиції повинні оцінюватись за справедливою вартістю.

Згідно з МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості», справедлива вартість - це ціна, яка була б отримана за продаж активу, або сплачена за передачу зобов'язання у звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки.

Звертаємо Вашу увагу, що всі власники акцій АТ «Мотор Січ» вже декілька років не можуть вільно розпоряджатися належним їм майном. Таким чином, визначити справедливу вартість акцій АТ «Мотор Січ» відповідно до МСФЗ неможливо.

Відповідно до Положення про порядок визначення чистої вартості активів пенсійного фонду, у редакції рішення НКЦПФР від 28.02.2012 № 333, одними з ознак, що свідчать про зменшення корисності активу, у тому числі цінних паперів, які входять до складу активів НПФ, з урахуванням положень Міжнародних стандартів фінансової звітності, є:

зупинення обігу цінних паперів, крім випадку зупинення обігу цінних паперів в процесі здійснення корпоративних операцій емітента;

зупинення внесення змін до системи депозитарного обліку на підставі рішення НКЦПФР, прийнятого відповідно до пункту 30 статті 8 Закону України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні», крім випадку прийняття такого рішення НКЦПФР на вимогу уповноваженого законом державного органу або його посадовою особою (далі - зупинення внесення змін до системи депозитарного обліку);

заборона торгівлі цінними паперами на підставі рішення НКЦПФР, прийнятого відповідно до пункту 163 статті 8 Закону України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні».

У разі оприлюднення щодо цінних паперів, що входять до складу активів НПФ, рішення НКЦПФР про зупинення обігу цінних паперів, крім випадку зупинення обігу цінних паперів в процесі здійснення корпоративних операцій емітента; рішення НКЦПФР про зупинення внесення змін до системи депозитарного обліку; рішення НКЦПФР про заборону торгівлі цінними паперами, прийнятого відповідно до пункту 163 статті 8 Закону України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні», такі цінні папери протягом трьох робочих днів з дати оприлюднення відповідного рішення НКЦПФР підлягають **уцінці до нульової вартості**.

Водночас Положення про порядок визначення чистої вартості активів пенсійного фонду, у редакції рішення НКЦПФР від 28.02.2012 № 333, не передбачає обов'язкової уцінки до нульової вартості цінних паперів, обіг яких фактично зупинений або зупинено внесення змін до системи депозитарного обліку **не за рішенням НКЦПФР**.

Указом Президента №108/2021 від 23 березня 2021 року введено в дію Рішення РНБО від 11 березня 2021 року, і, як наслідок, 23 березня 2021 року Ухвалою слідчого судді Шевченківського районного суду міста Києва накладено арешт на майно шляхом заборони розпорядження простими іменними акціями АТ «Мотор Січ», що становить 100 відсотків статутного капіталу АТ «Мотор Січ».

Враховуючи наявну об'єктивну інформацію, оскільки продаж вищезазначених цінних паперів здійснити було неможливо ще з квітня 2018 року, справедливу вартість даних цінних паперів визначити неможливо, ми вважаємо, що відповідно до МСБО та МСФЗ справедлива вартість акції АТ «Мотор Січ» не може бути оцінена вище нульової.

На сьогодні оцінка вартості цінних паперів в активах НПФ здійснюється згідно з обліковою політикою кожного конкретного НПФ та з урахуванням професійного судження компанії з управління активами, що обслуговує конкретний НПФ. Розбіжності в оцінці вартості цінних паперів одного й того ж емітента призводять до викривлення результатів діяльності НПФ, до складу активів яких належать акції вищезазначеного підприємства, та вводить в оману учасників таких фондів. Адже необґрунтоване завищення справедливої вартості вищезазначених цінних паперів призводить до штучного збільшення чистої вартості активів таких фондів, що своєю чергою дозволяє компаніям, що обслуговують такі НПФ, вже три роки поспіль завищувати винагороду за свої послуги, яка розраховується від чистої вартості активів.

УААПФ, яка захищає права учасників недержавних пенсійних фондів та виступає за єдині стандарти оцінки та обліку активів НПФ, висловлює глибоке занепокоєння тим, що внаслідок невизначеності ситуації, що склалася навколо АТ «Мотор Січ», порушуються та, ймовірно, й надалі можуть бути порушені права та інтереси не тільки акціонерів АТ «Мотор Січ», а й учасників недержавних пенсійних фондів.

Відповідно до Закону України «Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків» метою державного регулювання ринків капіталу та однією з головних функцій регулятора є захист прав учасників ринків капіталу (у тому числі споживачів фінансових послуг) щодо фінансових послуг, які надаються особами, які провадять професійну діяльність на ринку капіталу. Захист прав споживачів фінансових послуг (в тому числі учасників недержавних пенсійних фондів) є важливим пріоритетом в діяльності НКЦПФР.

З огляду на вищевикладене, а також з метою недопущення порушення прав та дискримінації учасників різних НПФ, до складу активів яких входять цінні папери АТ «Мотор Січ», УААПФ звертається до НКЦПФР з проханням:

Надати роз'яснення та/або рекомендації для компаній з управління активами та адміністраторів НПФ з метою застосування єдиного підходу до визначення справедливої вартості акцій АТ «Мотор Січ», які входять до складу активів недержавних пенсійних фондів, з урахуванням положень Міжнародних стандартів фінансової звітності.

Внести зміни до Положення про порядок визначення чистої вартості активів пенсійного фонду та визначити правила оцінки цінних паперів, обіг яких зупинений не за рішенням НКЦПФР.

Адреса для листування: 04119, м. Київ, а/с 98, телефон (044) 207-02-97.

З повагою, Голова Ради

О.А. Сотськова

